Council of the European Union

Brussels, 21 March 2024
(OR. en, cs)

8123/24

Interinstitutional File: 2024/0006(COD)

SOC 229
EMPL 131
GENDER 48
MI 355
COMPET 363
DATAPROTECT 158
CODEC 881
IA 91
INST 107
PARLNAT 50

COVER NOTE

From:	The Chamber of Deputies of the Czech Republic
date of receipt:	19 March 2024
To:	The President of the Council of the European Union
Subject:	Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending Directive 2009/38/EC as regards the establishment and functioning of European Works Councils and the effective enforcement of transnational information and consultation rights [5837/24 - COM(2024) 14 final] - Opinion on the application of the Principles of Subsidiarity and Proportionality

Delegations will find enclosed the opinion[1] of the Chamber of Deputies of the Czech Republic on the above proposal.

[1] Translation(s) of the opinion may be available on the Interparliamentary EU Information Exchange website (IPEX) at the following address: https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/document/COM-2024-0014

Parlament České republiky

POSLANECKÁ SNĚMOVNA

2024

9. volební období

290.

USNESENÍ

výboru pro evropské záležitosti
z 41. schůze
ze dne 13. března 2024

k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2009/38/ES, pokud jde o zřizování a fungování evropských rad zaměstnanců a účinné prosazování práv na nadnárodní informování a projednání /kód Rady 5837/24, KOM(2024) 14 v konečném znění/

Výbor pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR po vyslechnutí informace ředitele odboru pracovněprávní legislativy Ministerstva práce a sociálních věcí Vladimíra Horny a vedoucí Oddělení průřezových agend Úřadu vlády Veroniky Fajmonové, po vyslechnutí zpravodajské zprávy poslankyně Marie Pošarové a po rozpravě

1. **p r o j e d n a l** tento dokument;

2. **p o d p o r u j e** výhrady vlády k návrhu směrnice;

3. **d o p o r u č u j e v l á d ě ,** aby návrh směrnice odmítla v případě, nebudou-li do něj zapracovány zásadní výhrady vlády ČR uvedené v předkládané rámcové pozici;

4. **p o v ě ř u j e** předsedu po evropské záležitosti, aby v rámci politického dialogu postoupil toto usnesení předsedkyni Evropské komise.

Martin Exner v. r.
ověřovatel

Marie Pošarová v. r.
zpravodajka

Ondřej Benešík v. r.
předseda

Příloha k usnesení č. 290

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY

PARLAMENTNÍ INSTITUT

Zřizování a fungování evropských rad zaměstnanců

Informační podklad k návrhu směrnice, kterou se mění směrnice 2009/38/ES, pokud jde o zřizování a fungování evropských rad zaměstnanců a účinné vymáhání práv na nadnárodní informování a projednání

NÁVRH SMĚRNICE

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2009/38/ES, pokud jde o zřizování a fungování evropských rad zaměstnanců a účinné vymáhání práv na nadnárodní informování a projednání
COM(2024) 14 final, kód Rady 5837/24
Interinstitucionální spis 2024/0006/COD

- **Právní základ:**
  Článek 153 odst. 1 a 2 Smlouvy o fungování Evropské unie.
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
  26. 1. 2024
- **Datum projednání ve VEZ:**
  14. 2. 2024 (1. kolo)
- **Procedura:**
  Řádný legislativní postup.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
  Datované dnem 15. 2. 2024, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 27. 2. 2024 prostřednictvím systému ISAP.

- Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:
  Návrh směrnice je v souladu s principem subsidiarity. Lhůta pro přijetí odůvodněného stanoviska uplyne 16. 4. 2024.

- Odůvodnění a předmět:

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2009/38/ES, pokud jde o zřizování a fungování evropských rad zaměstnanců a účinné vymáhání práv na nadnárodní informování a projednání (dále jen „návrh směrnice"), si klade za cíl zlepšit fungování informování zaměstnanců a systému projednávání relevantních otázek. Mezi navrhované změny patří například zpřesnění definice nadnárodních otázek, zavedení povinnosti projednat relevantní otázky se zaměstnanci již před jejich přijetím nebo důraz na zajištění vyváženého genderového složení rad zaměstnanců.

Návrh by měl změnit směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/38/ES ze dne 6. května 2009 o zřízení evropské rady zaměstnanců nebo vytvoření postupu pro informování zaměstnanců a projednání se zaměstnanci v podnicích působících na úrovni Společenství a skupinách podniků působících na úrovni Společenství (dále jen „směrnice 2009/38/ES"). Tato směrnice stanovuje požadavky na zřízení a fungování orgánů zastupujících zaměstnance v některých nadnárodních společnostech a nahradila dříve platnou směrnici Rady 94/45/ES ze dne 22. září 1994 o zřízení evropské rady zaměstnanců nebo vytvoření postupu pro informování zaměstnanců a projednání se zaměstnanci v podnicích působících na území Společenství a skupinách podniků působících na území Společenství.

Cílem směrnice 2009/38/ES je zlepšit právo na **informování zaměstnanců** a **projednání se zaměstnanci** u relevantních nadnárodních otázek. Dle stávající směrnice 2009/38/ES se povinnosti uvedené v této směrnici vztahují na podniky, které zaměstnávají alespoň **1 000 zaměstnanců** v členských státech a alespoň **150 zaměstnanců** v každém z **nejméně dvou členských států**, obdobné podmínky se vztahují také na skupinu podniků, která se skládá z řídících a řízených podniků. V těchto podnicích nebo skupinách podniků by měly být zřízeny **evropské rady zaměstnanců** nebo zavedeny **postupy informování zaměstnanců a projednání se zaměstnanci**. Povinnost zřídit radu nebo zavést postupy informování zaměstnanců je **podmíněna žádostí** alespoň sta zaměstnanců nebo jejich zástupců alespoň ze dvou podniků nebo závodů umístěných alespoň ve dvou členských státech.

V roce 2018 Komise zveřejnila zprávu o provádění směrnice 2009/38/ES členskými státy. V této zprávě Komise identifikovala některé problémy s prováděním směrnice. V rámci zprávy bylo například zmíněno, že vzniká málo nových evropských rad zaměstnanců nebo že by bylo vhodné zlepšení účinnosti postupu projednávání, tak aby měli zaměstnanci skutečně možnost ovlivnit rozhodovací proces.

Poznámka PI – Evropské rady zaměstnanců a ČR

Dvě evropské rady zaměstnanců mají ústředí přímo v České republice. První radou, která byla zřízena již v roce 2007, je Evropská rada zaměstnanců Skupiny ČEZ. Jak vyplývá ze zprávy Skupiny ČEZ o udržitelném rozvoji z roku 2022, v tomto roce měla tato rada 21 členů, přičemž 14 členů pocházelo z České republiky, 2 z Polska, 4 z Německa a 1 ze Slovenska. Druhá evropská rada zaměstnanců, která má ústředí v České republice, je rada Energetického a průmyslového holdingu. V dalších případech mohou být zaměstnanci z České republiky angažováni v rámci zaměstnaneckých rad, které mají ústředí v jiných členských státech.

- Obsah a dopad:
  První navrhovanou změnou je vyjasnění definice pojmu ***„nadnárodní otázky"*** *(jedná se o ty otázky, které mají být se zaměstnanci projednávány).* Obecně je i dle stávající úpravy za nadnárodní otázku

považována taková, která se týká alespoň dvou podniků či závodů nacházejících se ve dvou členských státech. Nově je upřesněno, že za takové otázky se považuje i takové opatření, které ovlivní zaměstnance v podniku nebo závodě v jednom členském státě, ale zároveň lze důvodně očekávat, že zaměstnanci v podniku nebo závodě v jiném členském státě budou dopady takového opatření zasaženi.

V rámci návrhu směrnice je kladen důraz také na **genderovou vyváženost**. Navrhováno je například, že by, **pokud je to možné** a pokud tímto opatřením nebudou dotčeny vnitrostátní právní předpisy týkající se volby zástupců zaměstnanců, měly ústřední vedení a zvláštní vyjednávací výbor *(tedy výbor složený z řad zaměstnanců za účelem vyjednávání s vedením o zřízení evropské rady zaměstnanců nebo o vytvoření postupu informování zaměstnanců)* stanovit taková opatření, aby se dosáhlo cíle genderové vyváženosti. Genderová vyváženost je definována tak, že by jak ženy, tak i muži tvořili nejméně 40 % členů evropské rady zaměstnanců. O genderovou vyváženost by se dle návrhu mělo usilovat také při sestavování samotného zvláštního vyjednávacího výboru (zde nicméně není pevně stanoven poměr mužů a žen).

Upraveny jsou také povinnosti ústředního vedení s ohledem na **hrazení nákladů**. Nově je upřesněno, že náklady zvláštního vyjednávacího výboru, které nese ústřední vedení, zahrnují přiměřené náklady na odborníky, včetně nákladů na nezbytnou právní pomoc, a také náklady na právní zastoupení a účast ve správním nebo soudním řízení. V rámci dohody o podrobných způsobech provádění informování zaměstnanců a projednání by pak měly být upřesněny finanční a hmotné prostředky, které musí být poskytnuty evropské radě zaměstnanců ústředním vedením. Nově je definováno, že v rámci této dohody by měly být zohledněny tyto aspekty: financování využití odborníků, včetně právních odborníků, právního zastupování v případě sporů nebo poskytování školení.

Mírně omezena by měla být možnost ústředního vedení **nepředávat relevantní informace**. Nově bude možné takové informace nepředat pouze, pokud by to vážně poškodilo fungování dotčených podniků (v současnosti platí, že informace by musely vážně narušit nebo poškodit fungování dotyčných podniků).

Upravena jsou také pravidla pro fungování evropské rady zaměstnanců a postupu informování zaměstnanců a projednání s nimi. Důležitá navrhovaná změna je, že zástupcům zaměstnanců by měla být dána možnost se k navrhovaným opatřením vyjádřit **již před jejich přijetím** a zároveň by měli zástupci zaměstnanců před přijetím těchto opatření obdržet odpověď ústředního vedení nebo jiné vhodnější úrovně vedení.

Změny jsou provedeny také v ustanoveních, která se **věnují ochraně zástupců zaměstnanců**. Je například upřesněno, že požadavek poskytnout ochranu podle směrnice 2009/38/ES se vztahuje i na ochranu před odvetnými opatřeními nebo propuštěním. Navrhovány jsou také změny týkající se **přístupu ke spravedlnosti**, zejména je nově navrhováno, že v případě porušení povinností mají členské státy stanovit účinné, odrazující a přiměřené sankce.

Navrhováno je také **zrušení dosavadních výjimek**, které se týkaly podniků, které uzavřely dobrovolné dohody se svými zaměstnanci v době, kdy ještě zřízení zaměstnaneckých rad nebylo povinné dle unijní legislativy, nebo podniků, které své dohody o evropské radě zaměstnanců nebo o postupu informování zaměstnanců nepřizpůsobily směrnici 2009/38/ES. U podniků, které měly uzavřené dobrovolné dohody se svými zaměstnanci o předávání informací bude platit, že v případě, že o to zaměstnanci požádají, budou muset postupovat dle novelizované směrnice. Podniky, které své dohody zatím nepřizpůsobily směrnici 2009/38/ES, budou muset v případě žádosti zaměstnanců tyto dohody přizpůsobit aktuální úpravě.

Transpoziční lhůta je navrhována jako jednoroční, použitelné by změny měly být po dvou letech od uplynutí transpoziční lhůty.

Poznámka PI – Evropské rady zaměstnanců a EU

Jak vyplývá ze zprávy Komise o posouzení dopadů návrhu směrnice, v rámci EU jsou zřízeny evropské rady zaměstnanců nebo nastaveny postupy pro informování zaměstnanců a projednání se zaměstnanci v přibližně 1 000 podnicích. Celkově působí v rámci EU přes 3 600 podniků nebo skupin podniků, na které by se povinnosti vyplývající ze směrnice mohly vztahovat (za předpokladu, že by o to zaměstnanci požádali). Většina evropských rad zaměstnanců je zřízena v nadnárodních společnostech s více než 5 000 zaměstnanci.

Dopad na státní rozpočet a právní řád ČR:

V současnosti jsou otázky upravené ve směrnici 2009/38/ES transponovány do právního řádu ČR zejména prostřednictvím zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce. Bude tedy nutná změna tohoto zákona. Zásadní dopad na statní rozpočet se neočekává.

- Stanovisko vlády ČR:
  Vláda konstatuje, že obecně podporuje sociální dialog na všech úrovních, k návrhu revize směrnice má nicméně výhrady. Vláda nepodporuje například změnu definice pojmu „nadnárodní otázky", protože má za to, že by tato změna vnesla nejistotu do rozlišení, co je možné považovat za nadnárodní otázku. Požadavek na zajištění genderové vyváženosti evropské rady zaměstnanců vláda v zásadě podporuje, je podle ní ovšem nutné vyjasnit, co přesně by povinnosti stanovené ve směrnici znamenaly. Vláda nepodporuje rozšíření povinností ústředního vedení hradit náklady, například na právní zastoupení. Z hlediska sankcí vláda poukazuje na to, že by měly být zavedeny také sankce pro zaměstnance, například za porušení povinností spojených s nakládáním s důvěrnými informacemi. Vláda nepodporuje také navrhované zrušení výjimek, protože zavedení nových pravidel by mohlo narušit fungování některých dobře zavedených rad; jako příklad uvádí radu ve skupině ČEZ. Vláda také požaduje delší transpoziční lhůtu než ve směrnici navrhovaný jeden rok.

- Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:
  Návrh směrnice je momentálně projednáván v přípravných orgánech Rady.

  V Evropském parlamentu je k projednání příslušný Výbor pro zaměstnanost a sociální věci.

Ve spolupráci se zpravodajkou výboru pro evropské záležitosti Marií Pošarovou zpracovala Mgr. Tereza Gajdová, odborná konzultantka Parlamentního institutu Kanceláře PS PČR.

PARLIAMENT
OF THE CZECH REPUBLIC
Chamber of Deputies
Ondřej Benešík
Chairman
Committee on European Affairs

Prague, 19th March 2024

Dear Ms. President,

I would like to inform you about the opinion of the Committee on European Affairs of the Chamber of Deputies of the Parliament of the Czech Republic

on the Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council - amending Directive 2009/38/EC as regards the establishment and functioning of European Works Councils and the effective enforcement of transnational information and consultation rights /Council Code 5837/24, COM(2024) 14/.

The respective documents were included in the agenda of the 41st session of the Committee on European Affairs and was scrutinized on 13th March 2024. According to the Rules of Procedure the representative of the Ministry of Labour and Social Affairs and the representative of the Government Office were present at the session to introduce the preliminary Government's Framework Position.

After the hearing of the rapporteur's review and after the discussion the Committee has adopted the **Resolution No. 290 in the context of the Political Dialogue** which is enclosed to this letter.

Yours sincerely

Ms. Ursula von der Leyen
President of the European Commission
B r u s s e l s

Parliament of the Czech Republic, Chamber of Deputies, Sněmovní 3, 118 26 Praha 1
tel.: +420-257 173 411, fax: +420-257 173 415
http://www.psp.cz/vez

PARLIAMENT OF THE CZECH REPUBLIC
Chamber of Deputies
Committee on European Affairs

Resolution No. 290

41st Session on 13 March 2024

Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council - amending Directive 2009/38/EC as regards the establishment and functioning of European Works Councils and the effective enforcement of transnational information and consultation rights /Council Code 5837/24, COM(2024) 14/

Conclusions of the Resolution:

Committee on European Affairs

1. **discussed** this document;

2. **supports** the Government's reservations to the Proposal for a Directive;

3. **recommends** the Government to reject the Proposal for the Directive if the essential reservations of the Government of the Czech Republic stated in the presented Framework Position are not incorporated into it;

4. **authorizes** the chairman of the Committee on European Affairs to inform about this Resolution the President of the European Commission **in the framework of the political dialogue**.

Parliament of the Czech Republic, Chamber of Deputies, Sněmovní 3, 118 26 Praha 1
tel.: +420-257 173 411, fax: +420-257 173 415
http://www.psp.cz/vez